

## BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: [www.zanzibarassembly.go.tz](http://www.zanzibarassembly.go.tz)



SANDUKU LA BARUA 902,  
ZANZIBAR

Barua Pepe: [zahore@zanlink.com](mailto:zahore@zanlink.com)

### HUTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA SHERIA, UTAWALA BORA NA IDARA MAALUM KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA FEDHA KWA WIZARA YA NCHI (OR) KATIBA, SHERIA, UTUMISHI WA UMMA NA UTAWALA BORA, KWA MWAKA WA FEDHA 2017/2018

Mheshimiwa Spika,

Awali ya yote napenda kutumia fursa hii adhim kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa Rehema, muumba mbingu na ardhi pamoja vilivyomo kwa kutujaalia afya njema, kutupa pumzi na uhai kwani hii ni rehema kubwa aliyotujaalia ambayo wengine amewanyima. Pia napenda kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa fursa ya kusimama mbele ya Baraza lako tukufu kwa niaba ya kamati kwa lengo la kutoa maoni ya **Kamati Ya Sheria, Utawala Bora Na Idara Maalum ya Baraza la Wawakilishi**, kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa Wizara ya Nchi Ofisi ya Rais Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa mwaka wa fedha, 2017/2018.

Mheshimiwa Spika,

Napenda kutumia nafasi hii pia kumshukuru Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora, Mheshimiwa Mwalim Haroun Ali Suleiman kwa ushirikiano wake mkubwa anao utoa kwa kamati ambao unapelekea ufanisi katika kutekeleza majukumu yake, na Naibu waziri Mheshimiwa Khamis Juma Mwalim kwa kuwa bega kwa bega na Kamati hii. Lakini pia, shukrani za dhati zimuendee, Katibu Mkuu wake ndugu Yakout Hassan Yakout, Naibu Katibu Mkuu ndugu Kubingwa Mashaka Simba na Seif Shaaban Mwinyi. Aidha, shukrani za pekee zielekee kwa Afisa Mdhamin Pemba, ndugu Masoud Ali Mohammed pamoja na watendaji wote wa Ofisi

yake kwa kushirikiana nasi katika kazi zote za kamati ikiwemo na hii ya kuipitia Bajeti ya Wizara yao.

**Mheshimiwa Spika,**

Wizara ya Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora ni Wizara muhimu ambayo inajumuisha taasisi muhimu za nchi, ambazo zipo kwa ajili ya kuwatumikia wananchi, kutoa haki kwa wananchi na kuisaidia Serikali katika uendeshaji bora wa nchi. Hivyo, ni busara zaidi Serikali ikaitizama Wizara hii kwa umuhimu wake ili kuipatia vitendea kazi pamoja na fedha za kuendeshea majukumu yake wanayojipangia. Kamati yangu inawatakia kutekeleza majukumu yao ipasavyo kwa hekma na uadilifu kwa yale waliojipangia kuyatekeleza katika bajeti hii ya mwaka wa fedha 2017/2018.

**Mheshimiwa Spika,**

Vile vile, napenda kutoa pole kwa wananchi wote walioathirika na mvua za masika zinazoendelea ambapo baadhi ya maeneo ndani ya Zanzibar Unguja na Pemba yamepata athari hizo pamoja na kupoteza maisha ya wananchi wawili, kwa niaba ya kamati tunatoa mkono wa pole kwa waathirika wote, kwa mtihani huu na Mwenyezi Mungu inshallah atawajaalia subra na kheri katika kipindi chote cha kukabiliana na mtihani huu, kwani Allah (S.W) Ndie muweza wa kila jambo.

**Mheshimiwa Spika,**

Kabla ya kuanza kutoa maoni ya Kamati, napenda kuchukua fursa hii kuwashukuru na kuwapongeza Wajumbe wa kamati hii kwa uwezo na umahiri mkubwa wa kuchambua na kuelewa majukumu yao ya uongozi katika kipindi chote cha kufatilia bajeti za Wizara hii pamoja na kazi kubwa waliyoifanya ya kupitia, kuchambua na hatimae kuipitisha bajeti ya Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa mwaka wa fedha 2017/2018.

**Mheshimiwa Spika,**

Sasa kwa niaba ya kamati yangu napenda kuwatambua Wajumbe waliounda kamati hii kama ifuatavyo:-

- |    |                             |   |                   |
|----|-----------------------------|---|-------------------|
| 1. | Mhe. Machano Othman Said    | - | Mwenyekiti        |
| 2. | Mhe. Mwantatu Mbarak Kahmis | - | Makamo Mwenyekiti |
| 3. | Mhe. Wanu Hafidh Ameir      | - | Mjumbe            |
| 4. | Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa | - | Mjumbe            |
| 5. | Mhe. Suleiman Makame Ali    | - | Mjumbe            |
| 6. | Mhe. Nadir Abdulatif Yussuf | - | Mjumbe            |
| 7. | Mhe. Ali Khamis Bakar       | - | Mjumbe            |
| 8. | Ndg. Rahma Kombo Mgeni      | - | Katibu            |
| 9. | Ndg. Ali Alawy Ali          | - | Katibu.           |

**Mheshimiwa Spika,**

Baada ya utangulizi huo kwa ruhsa yako na kwa mujibu wa kanuni ya 96 (1) na 106(3) katika jadweli la Kwanza la kanuni za Baraza la Wawakilishi ya Toleo la mwaka 2016 sasa naomba kutoa maoni ya Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum ya Baraza la Wawakilishi kuhusu bajeti ya Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa mwaka wa fedha 2017/2018.

**OFISI YA RAIS – KATIBA, SHERIA, UTUMISHI WA UMMA NA UTAWALA BORA**

**Mheshimiwa Spika,**

Napenda kuipongeza Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa jitihada kubwa wanazozifanya katika utekelezaji wa majukumu yao ya kila siku, jitihada ambazo zinaonekana kuzaa matunda, kwani zimekua zikionekana kuwasaidia wananchi na Serikali kupitia huduma mbali mbali wanazozitoa kutoka idara na taasisi zilizo chini ya Wizara hii. Kamati inawaomba kuendelea na moyo wa kuwatumikia wananchi na kujenga Nchi kwa faida ya Nchi na vizazi vijavyo.

**Mheshimiwa Spika,**

Wizara ya Nchi Ofisi ya Rais - Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kimuundo ina jumla ya Taasisi 22 zikiwemo Idara 8 zilizo chini ya Wizara moja kwa moja na Taasisi 14 zinazojitegemea, zilizo chini ya Wizara hii kupitia mfumo wa utekelezaji wa Bajeti wa PBB (Program Based Budget).

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum inaipongeza Wizara kwa vipaumbele walivyoweka kwa mwaka wa fedha ujao 2017/2018 ikiwemo :-

- i. Ujenzi wa jengo la Mahkama Kuu Tunguu.
- ii. Kuratibu Mradi wa Huduma za Serikali Mtandao awamu ya pili (e-health na e-Tax).
- iii. Kuimarisha misingi ya Utawala Bora.
- iv. Kuimarisha Utumishi wa Umma na Uhifadhi wa Nyaraka na Kumbukumbu za Taifa.

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati yangu inasisitiza kufanyiwa kazi vipaumbele vilivyowekwa kwa mwaka wa fedha ujao, ili lengo lililokusudiwa kufikiwa. Lakini zaidi kamati inasisitiza kuchukuliwa hatua za haraka katika kuimarisha Uhifadhi wa Nyaraka na Kumbukumbu za Taifa kwani idara hii hadi sasa ina changamoto kubwa ya ukosefu wa vifaa vinavyotumika katika kuhifadhia Nyaraka, kitu ambacho kinakwaza utekelezaji wa kazi hizo na kupelekea ile dhana nzima iliyokusudiwa kutofikiwa ikiwemo ya kuhifadhi historia ya Nchi pamoja na Nyaraka muhimu za Serikali kwa faida ya Nchi pamoja na vizazi vijavyo.

**Mheshimiwa Spika,**

Pia, katika kipaumbele cha Ujenzi wa Mahkama Kuu Tunguu kamati inaona sio jambo baya kwani kujengwa kwa jengo la kisasa la Mahkama ambalo litaendana na mabadiliko ya mahitaji, itakua tumepiga hatua kubwa na kupanua Utawala wa Sheria, lakini pia, Kamati yangu inashauri kuchukuliwa hatua za kufanyiwa ukarabati na baadhi kujengwa upya Mahkama zilizopo Unguja na Pemba kwani zipo ambazo haziridhishi hata kidogo kutokana na uchakavu, ubovu na ufinyu wa maeneo ya kufanyia kazi. Hali ambayo kamati yangu imesikitishwa sana na kuona changamoto hiyo wakati ikiwa katika kazi za kamati, hivyo tunashauri Mahkama zote hizi zinahitaji kupewa kipaumbele kwa kufanyiwa ukarabati ili ziwe katika hali nzuri na inayoridhisha katika mazingira ya kazi.

**Mheshimiwa Spika,**

Miongoni mwa Mahkama hizo ni Mahkama ya Mfenesini, Mahkama ya Mwanakwerekwe, Mahkama ya Mahonda kwa upande wa Unguja na kwa Upande wa Pemba Mahkama ya Wete na Mahkama ya Mkoani. Tunajua fedha zinazotengwa kuendeshea Mahkama hizi hazitoshelezi lakini kamati inaishauri Serikali kufanya jitihada za makusudi kuzifanyia matengenezo Mahkama zetu kwani haziridhishi kwa hali ilivyo sasa.

### **AFISI YA AFISA MDHAMIN PEMBA**

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati yangu inaishukuru sana Ofisi ya Afisa Mdhamin Pemba kwa kutekeleza jukumu la kuratibu kazi za Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa upande wa Pemba. Mbali na jukumu hilo Afisi ya Afisa Mdhamin Pemba inakabiliwa na tatizo la uchakavu wa jengo la ofisi pamoja na uhaba wa vyombo vya usafiri kwa taasisi zilizo chini ya Ofisi hii. Aidha, Kamati inashauri kwa Ofisi kuu Unguja kuendeleza mashirikiano yao na Ofisi ya Afisa Mdhamin Pemba kwa kuishauri, kuiongoza na kuwapatia kila namna ya maelekezo ili kuweza kuboresha utekelzaji wa majukumu yao ya kila siku.

### **TUME YA UTUMISHI SERIKALINI**

**Mheshimiwa Spika,**

Kwanza kabisa tunapenda kutoa shukurani za dhati kwa Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohammed Shein kwa kukamilisha ahadi yake aliyoitoa kwa wananchi wa Zanzibar ya ongezeko la mshahara kuanzia kipindi cha April 2017 wakati wa kampeni za Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2015. Tunamuomba kila la kheri katika uongozi wake mahiri wa kuiongoza Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar.

Pili, Kamati inaishukuru Tume ya Utumishi Serikalini kwa kuendelea kutekeleza shughuli za uajiri Serikalini kwa watumishi wa Umma, kusikiliza malalamiko ya watumishi, kuidhinisha ajira za mkataba, kuthibitisha kazi, kubadilisha kada nakadhalika.

**Mheshimiwa Spika,**

Vile vile, Kamati kupitia Tume ya Utumishi Serikalini kwa mwaka wa fedha ujao, inawashauri vijana wa Kizanzibari wenye sifa zinazohitajika kuomba nafasi katika ajira za Muungano, pindi linapotoka tangazo la ajira hizo kila mwaka kwa Wizara za Muungano, kwani Kamati imegundua kuwa bado kuna muamko mdogo sana kwa Wazanzibari kutumia fursa hiyo ambayo hutolewa kila mwaka kwa asilimia 21% ya nafasi hizo kwa upande wa Zanzibar.

**Mheshimiwa Spika,**

Aidha, Kamati inaiomba Serikali kuwapatia ofisi Tume ya Utumishi Serikalini kwa mwaka wa fedha ujao, kutokana na sehemu wanayotumia sasa ni kuwa ndogo na isiyokidhi mahitaji ya wafanyakazi wao, hairidhishi na mbovu, hali ambayo inawalazimu baadhi yao kukaa watumishi wengi ndani ya ofisi moja. Kamati inasisitiza kupatiwa Ofisi yao Makamishna wa Tume ya Utumishi Serikalini, kwa kuwa hadi sasa hawana ofisi na wanategemea ofisi hiyo hiyo ya Tume ambayo ni ndogo kulingana na majukumu yao.

**Mheshimiwa Spika,**

Vile vile, suala la usafiri kwa Tume ya Utumishi nalo ni changamoto hadi sasa, kitu ambacho kinakwaza utekelezaji wa kazi zao hivyo basi, kamati inaishauri Serikali kuwapatia japo gari moja ndani ya bajeti hii kwa kuanzia, ili waweze kutekeleza kazi zao kwa ufanisi na kuondokana na usumbufu uliopo sasa. Lakini suala la usafiri si changamoto ya Tume tu bali hata Makamishna wa Tume nao hawana usafiri na wanakwazika katika kutekeleza majukumu yao.

## **OFISI YA MUFTI**

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati inapongeza jitihada zinazofanywa na Ofisi ya Mufti Zanzibar katika utekelezaji wa majukumu yake. Kamati inaitaka Wizara ndani ya mwaka huu wa fedha ihakikishe inachukua jitihada za kushuhulikia suala zima la kupatiwa **voti** yake Ofisi ya Mufti ili kuondokana na changamoto iliyopo katika utekelezaji wa kazi zake kwa kutokua na voti. Lakini pia ndani ya bajeti hii kamati yangu inaisisitiza Wizara kulifanyia haraka suala la kuajiriwa wafanyakazi katika kitengo cha Fat-wa kwa Unguja na Pemba kwani kitengo hicho kwa mda sasa kimekua na uhaba wa wafanyakazi na kusababisha usumbufu katika utekelezaji wa majukumu yake.

**Mheshimiwa Spika,**

Aidha, kamati yangu inaisisitiza Ofisi ya Mufti katika masuala ya usafirishaji wa mahujaji ihakikishe kila jumuiya ya usafirishaji inakamilisha taratibu zake mapema na kutolewa taarifa zao kwenye vyombo vya habari ili wananchi wapate kujua jumuiya inayoruhusiwa na isiyoruhusiwa kusafirisha mahujaji kwa lengo la kuepuka changamoto zinazojitokeza kwa Mahujaji, baada ya kusikia taarifa juu ya kuzuiliwa kusafiri Mahujaji kutoka Tanzania kwa kushindwa kulipa deni.

## **OFISI YA MWANASHERIA MKUU**

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati inapongeza Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa kutekeleza program ya Mageuzi ya Utoaji wa Huduma za Sheria, yenye lengo la kuishauri Serikali katika masuala ya kisheria, ikiwemo kuandaa mikataba ya Kitaifa na Kimataifa, kutayarisha Miswada ya Sheria, kusimamia Mashauri kwa niaba ya Serikali na kuandaa Hati na Nyaraka za kisheria.

Kamati inashauri kwa mwaka wa fedha ujao Ofisi ya Mwanasheria Mkuu, ijitahidi katika kutekeleza program zake kwa ufanisi zaidi, ili zile changamoto ndogo ndogo zinazojitokeza ziweze kuepukwa.

Aidha, Kamati inashauri Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kwa mwaka wa fedha ujao kufanya jitihada za makusudi za kuanzisha ofisi yake Kisiwani Pemba, ili kuwasaidia wananchi na Taasisi za Serikali kuepuka usumbufu wa kufatilia huduma katika ofisi kuu Unguja.

## **OFISI YA MKURUGENZI WA MASHTAKA**

**Mheshimiwa Spika,**

Ofisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ni moja kati ya Ofisi nyeti ndani ya Wizara ya Katiba, Sheria na Utumishi wa Umma ambayo ina jukumu la kuhakikisha inaendesha na kusimamia kesi za jinai. Kwa mwaka wa fedha 2017/2018 ili kuweza kukamilisha vyema kazi zake kamati yangu inaiomba Serikali kuipatia Ofisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka ruhusa ya kuajiri kwani wana uhaba mkubwa wa Waendesha Mashtaka, kupatiwa usafiri hasa Pemba, pamoja na kupatiwa Ofisi kwa upande wa Pemba kwani hadi sasa wana changamoto ya ofisi hali ambayo inagharimu pesa nyingi za Serikali kwa ajili ya kulipa kodi.

## **MAMLAKA YA KUZUIA RUSHWA NA UHJUMU WA UCHUMI**

**Mheshimiwa Spika**

Kamati inaipongeza Wizara kwa kuiongezea bajeti kwa mwaka wa fedha 2017/2018 Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Uhujumu wa Uchumi bajeti ambayo itasaidia katika uendeshaji wa Mamlaka hiyo ijapokua bado inakabiliwa na changamoto ikiwemo ya vitendea kazi na usafiri. Kupitia bajeti hii Kamati inashauri fedha zilizoengezwa kutumiwa vizuri ili kuweza kufikia malengo waliojipangia.

Vile vile, kamati inaishauri Wizara itenge bajeti kwa mwaka wa fedha ujao kujenga Ofisi ya Mamlaka ya Kuzuia Rushwa na Uhujumu wa Uchumi kwa upande wa Pemba ili kupunguza gharama za kukodi Ofisi kama ilivyo sasa.



**Mheshimiwa Spika,**

Kwa ujumla, Wizara ya Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora inajitahidi kutekeleza majukumu yake ipasavyo, ijapokua kuna baadhi ya Idara zina changamoto katika utekelezaji wake kutokana na ufinyu wa bajeti, ukosefu wa vitendea kazi, uhaba wa vyombo vya usafiri, upungufu wa ofisi. Zaidi ya hayo, uhaba wa baadhi ya Taasisi zake kutoa elimu kwa jamii nao unakwaza kufikiwa kwa lengo lililokusudiwa ni Wizara pamoja na Serikali kwa ujumla.

Hivyo basi, kamati inaitaka Wizara kwa mwaka wa fedha ujao wa 2017/2018 kuweka jitihada zaidi katika kutekeleza majukumu yake ili manufaa yaliyokusudiwa yaweze kupatikana kwa Serikali na Nchi kwa ujumla. Sambamba na hayo, Kamati inaiomba Serikali iwapo hali ya fedha itaruhusu, iongezewe bajeti Wizara hii ili iweze kutekeleza majukumu yake ipasavyo kwani changamoto zote zilizopo haziwezi kutatuka bila ya kuwa na fedha za kutosha za kuendeshea shughuli zao.

## **HITIMISHO**

**Mheshimiwa Spika,**

Kamati yangu inachukua nafasi hii kuliomba Baraza lako Tukufu kufanya juhudi za kuvipitia vifungu vyote vya fedha, vilivyoainishwa katika program zote kuu na ndogo kwa kutoa michango na mapendekezo yao, ili kuiboresha na kuijenga Bajeti hii, ili iwe ni yenye kufanikiwa na kuleta maslahi kwa Nchi yetu.

**Mheshimiwa Spika,**

Mwisho kabisa, naomba kukushukuru tena kwa kunipa nafasi hii ya kuwasilisha Hutuba ya Maoni ya Bajeti ya Wizara kwa Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum katika Baraza lako Tukufu. Pia, niwashukuru Wajumbe kwa kunisikiliza kwa utulivu wakati wa kuwasilisha Hotuba hii, na ninawaomba waichambue, waichangie na hatimae waipitishie bajeti ya **Tzs: 35,778,892,200/=** (T/shilingi Bilioni thelathini na Tano, Milioni Mia Saba, Sabiini na Nane, Laki Nane, Eflu Tisiini na Mbili na Mia Mbili) kwa matumizi

ya mwaka wa fedha 2017/2018 kwa Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora.

Mheshimiwa Spika,

**Kwa Niaba ya Kamati Yangu Naunga Mkono Hoja.**

Ahsante,

.....  
(Wanu Hafidh Ameir)

Kny: Mwenyekiti

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum,  
Baraza la Wawakilishi,  
Zanzibar.